

**Bryssel den 26 september 2025
(OR. en)**

13304/25

**POLCOM 268
COMER 127
UD 215
COHOM 147**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	12 september 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2025) 482 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET om verksamhet och samråd i den samordningsgrupp mot tortyr som avses i artikel 31 i förordning (EU) 2019/125 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 482 final.

Bilaga: COM(2025) 482 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.9.2025
COM(2025) 482 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

TILL EUROPAPARLAMENTET

**om verksamhetoch samråd i den samordningsgrupp mot tortyr som avses
i artikel 31 i förordning (EU) 2019/125 om handel med vissa varor som kan
användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande
behandling eller bestraffning**

1. Inledning

Enligt artikel 31.4 i förordning (EU) 2019/125 av den 16 januari 2019 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning¹ (*förordningen*) ska kommissionen årligen lägga fram en rapport för Europaparlamentet om den verksamhet som bedrivits, de undersökningar som gjorts och de samråd som hållits av samordningsgruppen mot tortyr. Rapporten ska inte äventyra fysiska eller juridiska personers affärsintressen.

Den här rapporten tillhandahåller information om verksamheten i samordningsgruppen mot tortyr under 2024.

2. Regelverk

Förordningens mål är å ena sidan att förhindra dödsstraff, å andra sidan att förhindra tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning i tredjeländer, genom att begränsa handeln med vissa varor. I bestämmelserna görs åtskillnad mellan

- varor vars användning i sig innebär en kränkning och vilka inte bör handlas med alls (bilaga II), och
- varor som kan användas till tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (bilaga III) eller dödsstraff (bilaga IV), men som också kan användas för legitima ändamål, såsom för brottsbekämpning eller för terapeutiska ändamål.

Handeln med de varor som anges i bilagorna II, III och IV är föremål för vissa restriktioner. Syftet med förordningen är framför allt följande:

- i. Förordningen förbjuder import till, export från och transitering genom EU av de varor som anges i bilaga II, som inte har någon annan praktisk användning än för dödsstraff eller tortyr. Förordningen förbjuder tillhandahållande av tekniskt bistånd som rör sådana varor, vilket inbegriper utbildning om hur de används. Den förbjuder även reklam för sådana varor i tryckta medier, på internet eller i television eller radio samt visning eller saluföring på utställningar eller mässor.
- ii. Förordningen ställer krav på förhandsexporttillstånd, som beviljas från fall till fall, för de varor som anges i bilaga III och som skulle kunna användas för tortyr, men som även kan ha andra legitima användningsområden (t.ex. brottsbekämpning). Ett förhandsexporttillstånd krävs också för att tillhandahålla tekniskt bistånd eller förmedlingstjänster med koppling till denna kategori av varor. Bilaga III omfattar inte
 - a) vapen som omfattas av förordning (EU) nr 258/2012²,

¹ EUT L 30, 31.1.2019, s. 1. Efter att rådets förordning (EG) nr 1236/2005 av den 27 juni 2005 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (EUT L 200, 30.7.2005, s. 1) hade ändrats flera gånger kodifierades den som förordning (EU) 2019/125.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition (EUT L 94, 30.3.2012, s. 1).

- b) varor med dubbla användningsområden som omfattas av förordning (EU) 2021/821³, eller
 - c) varor som omfattas av rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp⁴.
- iii. Förordningen reglerar handel med varor i bilaga IV som kan användas till dödsstraff (t.ex. genom dödlig injektion), men som också kan användas för legitima terapeutiska ändamål. Ett särskilt licenstillstånd (*unionens generella exporttillstånd*) har införts för att kontrollera exporten av sådana varor och förhindra att de överförs för att användas för avrättning genom dödlig injektion, utan att begränsa handeln med dem för medicinska, veterinära eller andra legitima syften.

3. Verksamheten i samordningsgruppen mot tortyr

Denna samordningsgrupp inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2134⁵ för att granska frågor som rör tillämpningen av förordningen.

Samordningsgruppen är en plattform där medlemsstaternas experter och kommissionens avdelningar kan utbyta information om administrativa rutiner och diskutera hur förordningen ska tolkas, tekniska frågor som rör de förtecknade varorna, utveckling som har samband med förordningen och eventuella andra frågor. Kommissionen samråder också med samordningsgruppen när den utarbetar delegerade akter i enlighet med det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁶

Samordningsgruppen sammanträdde virtuellt två gånger under 2024, den 6 juni och den 5 december, och utbytte information om flera frågor (sammanfattas nedan) som berör genomförandet av förordningen.

3.1 Utveckling vad gäller den grundläggande rättsakten

Inga delegerade akter om ändring av förordningen antogs år 2024. Kommissionen genomförde dock omfattande samråd med medlemsstaternas experter i samordningsgruppen om utkastet till en delegerad akt om ändring av bilagorna II och III för att utvidga förordningens tillämpningsområde.

3.2 Handel: rapportering av uppgifter

Kommissionen redogjorde för samordningsgruppen om nuläget i fråga om den årliga rapport som avses i artikel 26.3 i förordningen. Kommissionen erinrade om den funktion som utvecklats och som medlemsstaternas myndigheter uppmanas att använda för att ladda upp de uppgifter som krävs för rapporteringsändamål direkt i biblioteket i det **elektroniska systemet för produkter med dubbla användningsområden (DUeS)**, i den modul som hör till förordningen mot tortyr. Syftet är att göra det smidigare och enklare att aggregera uppgifter i

³Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (omarbetning) (EUT L 206, 11.6.2021, s. 1).

⁴ Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99) i dess ändrade lydelse.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2134 av den 23 november 2016 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1236/2005 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (EUT L 338, 13.12.2016, s. 1).

⁶ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

alla medlemsstater. De uppgifter som samlas in inbegriper i synnerhet typ av vara, exportdestination och slutanvändning. Dessa faktorer beaktas i den årliga rapport från kommissionen som avses ovan. Rapporten presenterades för samordningsgruppen efter antagandet⁷.

3.3 Tortryfri handel

Kommissionen informerade samordningsgruppen om innehållet i den årliga tematiska rapporten från FN:s särskilda rapportör om tortyr, Alice Edwards, av den 24 augusti 2023 om den globala handeln med vapen, utrustning och anordningar som används av brottsbekämpande myndigheter och andra myndigheter och som kan användas till tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

I rapporten från FN:s särskilda rapportör ingår en årlig översikt över tendenser och utveckling vad gäller tortyr samt en tematisk studie av den globala handeln med vapen, utrustning och anordningar som används av brottsbekämpande myndigheter och andra myndigheter och som kan användas till tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Kommissionen noterade att rapporten är relevant när det gäller en eventuell förstärkning av EU:s förordning.

I rapporten identifieras vidare en uppsättning varor som betraktas som grymma, omänskliga eller förnedrande till sin natur och därmed bör förbjudas (en icke uttömmande förteckning över 20 typer av utrustning/vapen). I rapporten föreslås därefter en uppsättning varor som bör regleras på nationell och internationell nivå. Dessa varor har legitima användningsområden, men kan missbrukas för tortyr och kräver därför viss tillsyn.

Rapporten avslutas med en rekommendation att utforma ett internationellt instrument för tortryfri handel som ska komplettera och skärpa den nuvarande skyldigheten att förbjuda och förhindra tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Kommissionen informerade även samordningsgruppen om en grupp med över 30 civilsamhällesorganisationer från alla regioner som stöder det pågående arbetet för tortryfri handel. Organisationerna har gått samman för att uppmana till ett internationellt fördrag om reglering av handeln med tortryredskap som används för att kväsa fredliga protester och misshandla fångar runt om i världen. I ett uttalande som undertecknades i London i januari 2023 efterlyste icke-statliga organisationer på människorättsområdet ett fördrag om förbud mot tillverkning av och handel med utrustning vars användning i sig innebär en kränkning samt införandet av mer människorättsbaserad kontroll av handeln med standardmässig utrustning för brottsbekämpning.

3.4 Uppföljning av kommissionens översynsrapport: förstärkning av förordning (EU) 2019/125

⁷ COM (2024) 529 final, 19.11.2024 och bilagorna 1–9.

Kommissionen erinrade om att den efter presentationen för samordningsgruppen i november 2023 om utkastet till förslag till delegerad akt inledde ett skriftligt förfarande för att inhämtat synpunkter från samordningsgruppens medlemmar. Det inkom synpunkter på specifika frågor och ytterligare klargöranden efterfrågades, vilket uppskattades av kommissionen. Kommissionen informerade också samordningsgruppen om föreslagna ändringar som den avsåg att införa efter samrådsfasen, närmare bestämt ändringar av förteckningen över varor som beskrivs i bilaga II (som omfattar varor som inte har något annat praktiskt användningsområde än dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning) och bilaga III (som omfattar varor som kan användas till tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning).